

Projectbeschrijving TOP's Groene Hart (ZH)

11 november 2010
Jeroen Woudenberg

Inleiding

Het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme (ZHBT) heeft in overleg met de provincie Zuid-Holland in 2009 een projectvoorstel gemaakt voor de realisering van ca. 15 TOP's (Toeristische Overstappunten) in het Groene Hart in de periode 2009-2011. Deze locaties zijn goed bereikbaar zijn met de auto - in de nabijheid van toeristisch-recreatieve bestemmingen - vanwaar gewandeld, gefietst of gevaren kan worden.

Doel

De doelstelling van het project is om het Groene Hart te ontsluiten voor duurzame recreatieve (routegebonden) activiteiten door het realiseren van overstapplaatsen.

Specifieke aandachtspunten hierbij zijn:

- Verbinden van Stad-land
- Overstappunten land-water
- Bewustwording van recreatiemogelijkheden in het Groene Hart voor stedelingen in de Randstad
- De drie cultuurhistorische iconen Wierickerschans, Kinderdijk en de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Doelgroep

De primaire doelgroep wordt gevormd door inwoners van (grote en middelgrote) steden rondom het Groene Hart die actief willen recreëren. Het gaat vooral om recreanten die willen wandelen of fietsen al dan niet in combinatie met varen. Het overgrote deel van de stedelingen zal met de auto naar de recreatieve bestemmingen in het Groene Hart komen.¹

De secundaire doelgroep vormen de inwoners van het Groene Hart zelf die elders in het gebied nieuwe recreatieve bestemmingen kunnen ontdekken.

Afbakening projectgebied

Voor het bepalen van de locaties van overstappunten is in eerste instantie gekeken naar het Zuid-Hollandse deel van het Groene Hart. Wel zal daarbij rekening worden gehouden met de situering van vergelijkbare overstappunten in het Noord-Hollandse en Utrechtse deel van het Groene Hart.

Concept Toeristisch Overstap Punt (TOP)

Voor zowel het bepalen van locaties en de inrichting daarvan als de communicatie over overstappunten is het belangrijk om een helder samenhangend concept te formuleren.

Onze belofte(s)aan de recreant:

Alle TOP's liggen in een (landelijk) gebied waar je heerlijk kunt wandelen of fietsen. Dat is het kader. Vanuit de vraagkant geformuleerd is de toegevoegde waarde van een TOP dat het gemak de mens dient d.w.z. de autorijdende recreant. De achterliggende boodschap is: "Je hoeft niet bang te zijn dat je de weg niet vindt." Dat is belangrijk omdat onze primaire doelgroep recreanten zijn die niet of minder bekend zijn met de streek, nl. de inwoners van grote steden rondom het Groene Hart.

¹ Uit onderzoek (C VTO 2008) blijkt dat de helft van de uitstapjes wordt ondernomen met een auto al dan niet in combinatie met een fiets. Op de tweede plaats komt met 20% de fiets als enig vervoermiddel. Het openbaar vervoer speelt met 10% een bescheiden rol bij uitstapjes.

Wij doen eigenlijk 5 beloftes:

Belofte 1: De TOP is makkelijk te vinden met de auto

Belofte 2: Uw auto kunt u hier altijd parkeren. Het is gratis en veilig.

Belofte 3: U kunt bewegwijzerde fiets- **en** wandelroutes vinden vanaf de TOP

Belofte 4: U kunt **direct** vanaf de TOP parkeerplaats de bewegwijzerde routes vinden.

Belofte 5: U kunt vlakbij de TOP terecht bij horeca om iets te drinken, voor informatie en fiets service.

De TOP's liggen in een mooi landelijk gebied. De TOP zelf hoeft niet per sé op de mooiste locatie te liggen. Het is namelijk géén **uitkijkpunt**, maar een **overstappunt**.

TOP als duurzame benadering

Een gemeente die deelneemt aan het TOP project gaat niet voor duizenden bezoekers op een beperkt aantal momenten per jaar. Bij een TOP gaat het eerder om tientallen bezoekers extra per week, maar wel continu van april tot oktober. Deze toename zal geen belasting voor de lokale omgeving inhouden. De verwachting is dat na drie jaar, wanneer alle 15 TOP's gerealiseerd zijn, het extra bezoek zichtbaar wordt. Dan zal de promotie – vanwege de wederzijdse kruisbestuiving - het meest effectief zijn.

Bezoekersmanagement en mobiliteit

De TOP biedt voor gemeenten de mogelijkheid om tegelijk met het promoten van de streek als wandel- en fietsgebied de recreanten die van verder weg met de auto komen te sturen. Zo wordt onnodig zoekgedrag door het gebied voorkomen evenals parkeren op ongewenste plekken.

TOP als kapstok

De TOP kan ook als kapstok fungeren voor andere activiteiten en er zelf toe bijdragen dat het product verder ontwikkeld wordt; bijv. door de aanleg van nieuwe bewegwijzerde wandelroutes of verbetering van bewegwijzering naar voorzieningen.

Communicatie

Voor de communicatie naar de potentiële bezoeker is het belangrijk dat de inrichting van de TOP's aan een aantal minimale voorwaarden voldoet. Door kwalitatief hoogwaardige TOP's op locatie herkenbaar te laten en een universele uitstraling mee te geven worden bezoekers sneller verleid ook op andere plaatsen in het Groene Hart te recreëren. Naast de inrichting van locaties als TOP's is het van belang om hierover goed te communiceren naar de potentiële bezoekers. Het project voorziet in de informatievoorziening over en promotie van de TOP's naar de consument. Dit gebeurt in samenwerking met de regio VVV's en het programmabureau Groene Hart.

Inrichting en voorzieningen

TOP's zijn speciaal ingerichte (kleinschalige) plekken waar de recreant veilig, gemakkelijk en gratis zijn auto kan neerzetten. Vanaf deze locaties kan men door middel van bewegwijzerde fiets- en wandelroutes de regio verder ontdekken.

TOP's aan het water die de recreant de mogelijkheid bieden om ook te kiezen voor (aanvullend) vervoer over water hebben daarmee een meerwaarde.

Een TOP bevat de volgende voorzieningen:

- gratis parkeergelegenheid auto's (minimaal 20 parkeerplekken)
- fysiek herkenningselement: een stalen groene riethalm van 5,5 meter met een grondplaat van een kwart cirkel. De grondplaat is gemaakt van cortenstaal (licht roestend materiaal dat veel wordt toegepast in moderne kunstobjecten in de open lucht). De cirkel is 6 meter in doorsnee. Deze dient aanvullend op de grondplaat door de gemeente te worden bestraat.

- tweeledig informatiepaneel met een kaart waarop bewegwijzerde routes zijn aangegeven, een beschrijving met 4 tips over de omgeving, een verwijzing naar de andere TOP's en een QR code (soort streepjescode voor smartphones) met link naar de TOP website
- een TOP bankje (ronde vorm ter versterking van de cirkel)
- een TOP fietsbeugel (ronde vorm ter versterking van de cirkel)
- TOP handwijzers naar - minimaal -1 bewegwijzerde wandelroute en 1 bewegwijzerde fietsroute
- autobewegwijzering vanaf de provinciale weg naar de TOP (circa 4 bruine borden met TOP logo)

De gemeente zorgt verder voor het plaatsen van een eigen prullenbak bij de TOP.

De TOP ligt bij voorkeur in de buurt van een horeca (binnen 1000 m.)

Extra voorzieningen (optioneel) zijn:

- bushalte
- openbare toiletten
- informatiecentrum
- infozuil

Situering TOP's

De Toeristische Overstappunten moeten goed bereikbaar zijn voor de stedeling van buiten het gebied. Zij zijn gelegen op korte afstand van provinciale wegen en zijn goed bewegwijzerd. Ze liggen redelijk gespreid over het Groene Hart in het landelijke gebied.

Eigendom en beheer

De TOP komt in eigendom van de gemeente. Hiervoor wordt een contract in tweevoud tussen gemeente en ZHBT getekend. Van de gemeente wordt gevraagd de grond bouwrijp beschikbaar te stellen (zonder puin in de grond) voor de plaatsing van de TOP en de overtollige grond af te voeren. Na plaatsing van de TOP dient de gemeente in cirkelvorm af te bestraten. Dit is voor rekening van de gemeente, naast de bijdrage van 8.500 euro.

Na oplevering van de volledige TOP is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud. Dat houdt onder meer ook in het bijhouden van het groen (wieden van onkruid). De verschillende TOP componenten zijn in hoge mate hufferproof.

Samenwerking partijen

Met een groot aantal partijen wordt samengewerkt en informatie uitgewisseld. Naast het overkoepelende programmabureau Groene Hart gaat het zowel om partijen in Zuid-Holland, als in de twee andere provincies van het Groene Hart: Noord-Holland en Utrecht. Voor de realisatie van TOP's spelen gemeenten een belangrijke rol. Voor de begeleiding van het project is een projectgroep opgericht. In de projectgroep zitten vertegenwoordigers van het Groene Hart Bureau voor Toerisme, de regio VVV Zuid-Holland Zuid, programmabureau Groene Hart, Holland Rijnland (waarin Rijnstreekberaad is opgegaan) en ANWB.

Organisatie

ZHBT is verantwoordelijk voor de realisatie van de TOP. Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt gewerkt met een aantal bureaus (waaronder bureau Kloeg en de Vermolen groep). ZHBT blijft echter het hoofdaanspreekpunt. Een team van vier medewerkers is betrokken bij het project.

Financiering

De provincie Zuid-Holland heeft in juli 2009 en in januari 2010 subsidie beschikbaar gesteld voor de realisatie van in totaal 11 TOP's. De subsidieregeling bij de provincie stelt onder meer als voorwaarde dat 25% van de totale kosten door andere partijen (gemeenten e.a.) wordt meegefinancierd. De totale kosten voor de realisatie van 5 TOP's inclusief de marketingcommunicatie en het projectmanagement is geraamd op 200.000 euro. Per TOP is een lokale bijdrage nodig zijn van 10.000 euro. De provincie draagt per TOP dus 30.000 euro bij. Daarnaast wordt van de gemeente gevraagd om de bestrating van de TOP (in cirkelvorm) voor zijn rekening te nemen.

In september 2010 is de subsidieaanvraag voor de laatste (7) Groene Hart TOP's voor Zuid-Holland bij de provincie Zuid-Holland ingediend. Deze zullen in 2011-2012 worden gerealiseerd.

Planning

De ontwikkelingsfase van het totale project van beslaat vier jaar: 2009-2012.

Achtergrondinformatie TOP's

Meer informatie over de TOP's in het Groene Hart staat op www.topgroenehart.nl

Informatie over de TOP's in Overijssel staat op de website www.topoverijssel.nl

Referenties gemeenten met TOP's in Zuid-Holland

- Nieuwkoop: Jan van Berkum, tel. 0172-521 163, e-mail: j.vanberkum@nieuwkoop.nl
- Graafstroom/Liesveld: Martijn van der Zwaal, tel. 0184 - 805 499, e-mail: martijn.vanderzwaal@dewaardwerkt.nl
- Gorinchem: Ap de Bruyn, tel. 0183 - 65 93 15, e-mail: 0183 - 65 93 15

Referenties TOP's Overijssel/Gelderland

In Overijssel en Gelderland is al jarenlang ervaring met de TOP's. Mocht u meer willen weten over hun ervaringen dan kunt u contact opnemen met onderstaande contactpersonen. Zij staan u graag te woord.

Recreatieschap:

Recreatieschap Achterhoek Liemers, Jan ten Have:

E-mail: j.tenhave@recreatieschap.nl

Telefoon : 0314 – 38 17 45

Gemeente:

gemeente Oude IJsselstreek, Richard Krabben: 0315 – 29 24 30

Ondernemers:

Marveld Recreatie, dhr. Bomers: 0544 – 46 60 00

De Heikamp, dhr. Of mevr. Van Zijtveld, 0573 – 45 20 90